

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

The Guidelines Developing Instructional Leadership for Teachers at Municipality 1 School (Pa Daet)

วันที่รับบทความ: 30 ก.ค. 64

รชชา เรือนสอน¹

วันที่แก้ไขบทความ:

Rachaya Ruanson¹

ครั้งที่ 1: 27 มิ.ย. 65

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว²

ครั้งที่ 2: 27 ก.ย. 65

Somkiet Tunkaew²

วันที่ตอบรับ: 30 ก.ย. 65

สุวดี อุปปินใจ³

Suwadee Ouppinjai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2564)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2021).

² อาจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Lecturer in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) สร้างตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage: %) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD.) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และแบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากแบบประเมินระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสร้างเป็นคำถามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .635) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านการสร้างเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .546) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ กำกับ และติดตามผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .690) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .619) และน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .688) และจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ก็มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านการสร้างเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ 2. ด้านการนิเทศ กำกับ และติดตามผล 3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 4. ด้านการพัฒนาครู

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการ โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

Abstract

The aims of this survey study were (1) to examine instructional leadership of teachers at Municipality 1 School (Pa Daet) and (2) to develop the guidelines developing instructional leadership of teachers at Municipality 1 School (Pa Daet). The population recruited 14 participants and the research instrument was evaluation form assessing

instructional leadership of teachers at Municipality 1 School (Pa Daet). The data was analyzed for frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD.) And, the interview questions developed from the evaluation form assessing instructional leadership.

The results showed that instructional leadership of teachers at Municipality 1 School (Pa Daet), in overall, was rated at the high level ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .635). The individual aspects analysis, in descending order, revealed that goal setting and vision were rated high mean scores ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .546), followed by supervision, directing and monitoring at the high mean ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .690), promoting academic atmosphere at moderate mean ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .619), while teacher and educational personnel development were ranked the lowest at moderate mean ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .688). The guidelines developing instructional leadership of teachers comprised 4 aspects i.e. (1) Goal Setting and vision (2) Supervision, directing and monitoring (3) Promoting academic atmosphere (4) Teacher and educational personnel development that require meeting for planning, reporting planning for education quality development, and designing clear evaluation criteria for each aspect by means of PLC or SWOT Analysis with an emphasis mainly on academic achievement of the learners.

Keywords: The Guidelines Developing, Instructional Leadership, Municipality 1 School (Pa Daet)

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเวลาอันรวดเร็ว เรียกว่าเป็น “ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร” ไม่ว่าจะอยู่ห่างไกลกันเพียงใดสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ รับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและ เทคโนโลยี ส่งผลให้ครูสมัยใหม่ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อนำพาให้นักเรียนและโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งผู้นำ

คือ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ปัญญาชี้แนะ วิโรจน์ สารรัตนะ (2553 : 90) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด หรือผู้นำเป็นผู้มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นำและผู้ตามเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและเกิดการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ครูต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เท่าทันสังคมโลกปัจจุบัน โดยอาศัยการศึกษามาพัฒนาคนให้มีความรู้รอบด้าน เนื่องจากการศึกษามีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 62)

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงาม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, <https://www.moe.go.th>, 2563) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและ

มีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำ ทางวิชาการ เป็นบทบาทที่สำคัญที่สุด ไม่เฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่มีความสำคัญกับครูผู้สอนด้วย ในการการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (สุพรรณิตน์ สุตตรนชัยภัทร, 2554 : 1)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู เป็นปัจจัยที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ทำให้การบริหารจัดการการศึกษามีบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และปัญหาอีกด้านคือ จำนวนนักเรียนลดลงผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของครูให้ใช้แก้ไขปรับปรุงในการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้
 - 1.1 การศึกษครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหาร โรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

2.2 ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ใน โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยขอบเขตด้านเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ ภาควา เกตุสุวรรณ (2555) ศรีดิพงษ์ ภูวัชรขานนท์ (2555) วาสนา สารกรณ์ (2556) ลัดดาวรรณ นัสดาเทพ (2557) สุคันธอน สิงพวงเพ็ช (2558) สกต ความบุญ (2559) บาลกีส ภาษา (2560) ศราวุธ ทองอากาศ (2560) มานะจิต วรสุข (2562) และ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1.1 การสร้างเป้าหมาย และวิสัยทัศน์

1.1.2 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

1.1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม

1.1.4 การพัฒนาครูและบุคลากร

1.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากนักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ อรุณ รักธรรม (2551) เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552) นงลักษณ์ สิ้นสืบผล (2552) ภิญ โญ ทอง เหลา (2553) ยาวลักษณ์ สุตะโคตร (2553) ชรินดา พิมพ์บุตร (2556) Le Duc Quang (2559) วาสนา มะณีเรือง และคณะ (2559) ธงชัย คำปวง (2561) และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสรุปได้ว่า มีด้านที่มีความสำคัญตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.2.1 การฝึกอบรม
- 1.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.2.3 การศึกษาดูงาน
- 1.2.4 การฝึกปฏิบัติจริง

2. ขอบข่ายด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ คณะครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

ขั้นตอนการศึกษา	ประชากร	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำข้อมูล / การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 1	คณะครู	แบบประเมิน	เก็บข้อมูลด้วย	ค่าเฉลี่ยส่วน
ศึกษาระดับ	โรงเรียน		ตนเองโดย	และเบี่ยงเบน
ภาวะผู้นำทาง	เทศบาล 1		แบบประเมิน	มาตรฐาน
วิชาการของครู	(ป่าแดด)			โดยนำเสนอใน
ในโรงเรียน	จำนวน 14 คน			รูปแบบตาราง
เทศบาล 1				ประกอบคำ
(ป่าแดด)				บรรยาย

ประชากร

การศึกษานี้ กลุ่มประชากรเป็นคณะครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ใช้แบบประเมินที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่จัดทำขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) ลักษณะของแบบประเมินจำแนกออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจคำตอบ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบประเมินระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างเป้าหมายและวิสัยทัศน์ 2) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม 4) การพัฒนาครูและบุคลากร ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

รายละเอียดการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในการวิจัย กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรและกรอบการวัดตัวแปรที่มีองค์ประกอบของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่สังเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 9 คน โดยเฉลี่ยร้อยละ 50 มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างเป้าหมายและวิสัยทัศน์ 2) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) การนิเทศกำกับ ติดตามผล 4) การพัฒนาครูและบุคลากร

2. ศึกษาการสร้างแบบประเมินและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

5. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence: IOC) ว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม รวมทั้งขอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม มีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากการตอบแบบประเมินของ ครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) ที่เป็นกลุ่มประชากร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อส่งจดหมายอย่างเป็นทางการในการขอความร่วมมือตอบแบบประเมิน โดยส่งถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร

2. ส่งแบบประเมินไปยังกลุ่มประชากรในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยผู้วิจัยนำไปส่งด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือผู้บริหารและครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) ในการตอบแบบประเมิน

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบประเมินคืน

4. นำผลการประเมินมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผล

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยอาศัยการปรับปรุงเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้การวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

ขั้นตอนการศึกษา	ประชากร	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำ
				ข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 2	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แบบ	เก็บข้อมูลโดย	วิเคราะห์
ศึกษาแนวทาง	ผู้บริหารและ	สัมภาษณ์	การนำแบบ	ข้อมูลโดย
การพัฒนาภาวะ	ศึกษานิเทศก์ใน		สัมภาษณ์ ไป	การวิเคราะห์
ผู้นำทาง	อำเภอป่าแดด		สัมภาษณ์ด้วย	เนื้อหา
วิชาการของครู	จำนวน 3 คน		ตัวเอง	นำเสนอ
ในโรงเรียน				รูปแบบตาราง
เทศบาล 1				ประกอบคำ
(ป่าแดด)				บรรยาย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยสัมภาษณ์จากผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในอำเภอป่าแดดโดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1. นางสาวพรทิพา พุทรวงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. นางอรชร เมฆอากาศ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)
3. นางรุ่งจิต อินลือ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสักพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่สังเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 9 คน โดยเฉลี่ยร้อยละ 50 มีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู 4 ด้าน ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาดูงาน 4) การฝึกปฏิบัติจริง
2. กำหนดกรอบเครื่องมือในการวิจัยจากข้อมูลที่ศึกษามาแล้วจึงรวบรวมองค์ความรู้ขึ้นมาสร่างเป็นแบบสัมภาษณ์
3. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ ข้อคำถามเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)
4. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตและโครงสร้างที่กำหนดไว้
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ เพื่อทำการตรวจสอบให้ข้อคิดเห็น หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดทำคู่มือประกอบการสัมภาษณ์ (ภาคผนวก)

3. เตรียมแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูและคู่มือประกอบการสัมภาษณ์ส่งไปให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาก่อนวันสัมภาษณ์

4. เตรียมอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ให้มีความพร้อมในการใช้งาน ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง แบบบันทึกการสัมภาษณ์ กระดาษ ดินสอและปากกาให้เรียบร้อย

5. ผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งเดินทางให้ถึงที่นัดหมายตรงเวลา แต่งกายให้เหมาะสม

6. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในอำเภอป่าแดด จำนวน 5 คน

7. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่ตอบ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

ขั้นตอนการศึกษา	ประชากร	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำข้อมูล / การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 1	คณะครู โรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)	แบบประเมิน	เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยแบบประเมิน	ค่าเฉลี่ยส่วนและเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
ขั้นตอนที่ 2	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แบบสัมภาษณ์	เก็บข้อมูลโดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง	วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

2.1 ด้านการสร้างเป้าหมาย และวิสัยทัศน์

2.1.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) การสร้างเป้าหมายทางวิชาการ ครูวิชาการทุกท่านจะต้องมีภาวะผู้นำในตัวเอง เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จากนั้นถึงจะสามารถชี้นำให้ครูท่านอื่นๆ ภายในโรงเรียน มีภาวะผู้นำทางวิชาการเพิ่มขึ้นด้วย โดยผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลบริบทของ

โรงเรียน ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โอกาสและอุปสรรค โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อที่จะได้เป็นทั้งผู้นำและผู้ประเมิน

2.1.2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) มีการกำหนดการวางแผนในด้านการพัฒนาเรื่องของงานวิชาการของโรงเรียนโดยผู้บริหารต้องสร้างภาวะผู้นำให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เป็นทีมนำ (หัวหน้างาน 4 ฝ่ายตามโครงสร้างการบริหาร) ประกอบกับส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูทั้งโรงเรียน เน้นการร่วมกันระดมความคิดมองภาพอนาคตของโรงเรียนที่ต้องการ

2.2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2.2.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) มีการประเมินการจัดบรรยากาศทางวิชาการภายในห้องเรียน โดยมีเกณฑ์วิธีการประเมินห้องเรียน คุณภาพที่ชัดเจน สร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอให้กับนักเรียน มีมุมต่างๆภายในห้องเรียน ก็จะช่วยส่งเสริมให้กับนักเรียนมีพลังบวกในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

2.2.2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด)

การสร้างบรรยากาศทางวิชาการต้องมีการสร้างเกณฑ์ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการประชุมวางแผนร่วมกัน ตามเกณฑ์การประเมินห้องเรียน คุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพห้องเรียนสะอาดเป็นระบบ 2) มีสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย 3) บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูใช้นัยเชิงบวกในการบริหารจัดการชั้นเรียน

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ และติดตามผล

2.3.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) มีการนิเทศติดตามภายในซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศ มีการประชุมวางแผนร่วมกัน และมีการกำหนดคปฏิบัติทงานแผนการนิเทศภายใน

โรงเรียน เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ใช้ข้อเสนอแนะจากการนิเทศเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2.3.2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน
เทศบาล 1 (ป่าแดด) มีการพูดคุยกับครู เพื่อศึกษาปัญหา เขียนโครงการ กิจกรรมนิเทศภายใน
โรงเรียน โดยมีผู้อำนวยการและครูวิชาการเป็นผู้ติดตามผลการนิเทศ ร่วมกันวางแผนการนิเทศ
กำกับ ติดตาม จากผลการดำเนินการของงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ PLC จากนั้นมี
การกำหนดแผนงาน ปฏิทินการนิเทศ และกำหนดรูปแบบของการนิเทศ โดยผู้อำนวยการ
โรงเรียนกับครูวิชาการ และนำผลที่ได้มาประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสรุปผล
การประเมินการนิเทศทุกครั้ง หลังจากประเมินผลก็นำเข้าสู่กระบวนการ PLC ต่อไป

2.4 ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร

2.4.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน
เทศบาล 1 (ป่าแดด)

2.4.1.1 การพัฒนาครูวิชาการ จะต้องมีการพัฒนาในด้านของ
การอบรม โดยเน้นถึงประเด็นการพัฒนาหลักสูตรครูวิชาการอย่างแท้จริง พัฒนาในเรื่องของ
กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอก
และในสถานศึกษา

2.4.1.2 มีการนำผลของการนิเทศที่มีการประเมินครูแล้ว มาแจ้ง
ให้ทราบ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงพัฒนาใช้ในการเรียนการสอน และมีการจัดการอบรมด้านการ
พัฒนาครูเกี่ยวกับงานวิชาการ รวมถึงการเรียนการสอนด้วย

2.4.1.3 ส่งเสริมครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานตำแหน่งและ
มาตรฐานวิทยฐานะ ให้พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์การจัดการเรียนรู้อย่าง
น้อยคนละ 20 ชั่วโมง ต่อปี

2.4.2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน
เทศบาล 1 (ป่าแดด) ครูวิชาการมีการไปเข้าร่วมการอบรม การประชุม การสัมมนา เช่น อบรม
ประชุมพัฒนาโดยการเรียนออนไลน์ หรือการไปศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพ ไปศึกษาดูงานตาม

โรงเรียนที่มีการพัฒนาการเรียนการสอน และนำความรู้ที่ได้ มาพัฒนา ปรับกระบวนการเรียน การสอนภายในโรงเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) นำมา อภิปรายขยายผลการวิจัยตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไป ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเป้าหมาย และ วิสัยทัศน์นั้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า ปัจจุบันนี้เป็นยุคแห่งการปฏิรูปทาง การศึกษา เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนา ตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองให้สอดคล้องกับยุคการปฏิรูป ทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2553 : 90) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็น กระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด หรือผู้นำเป็นผู้มี อิทธิพลซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของ องค์กรและเกิดการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับ นุสรา หันตา (2556 : 120) ที่ได้ศึกษา เปรียบเทียบและหาข้อเสนอแนะความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Davis & Thomas (1989 : 45) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทาง วิชาการไว้ 8 ประการ ดังนี้ 1) กระตุ้นให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นด้วยต่อการพัฒนา โรงเรียน และมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น 2) มีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์ เพื่อปรับปรุงงานโรงเรียน 3) สร้างสิ่งจูงใจให้ครู และใช้ระบบการให้รางวัลในการสนับสนุน ด้านงานวิชาการ 4) กำกับ ติดตาม ดูแลความก้าวหน้าด้านวิชาการ 5) ใช้ทรัพยากรบุคคล และ วัสดุอย่างสร้างสรรค์ 6) สร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย และเป็นระเบียบ

เรียบร้อย 7) ติดตามการปฏิบัติการสอนของครู 8) สังเกตการณ์สอนของครู และให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 1 (ป่าแดด) พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 4 ด้าน

ด้านการสร้างเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแสดงเป้าหมายขององค์กรต้องมีการวางแผนการทำงานในอนาคต มีวิสัยทัศน์เป็นแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่ผู้นำต้องใช้ในการกระตุ้นและขับเคลื่อนให้ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ สรรวาทองอากาศ (2560 : 18) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดหมาย

ด้านการนิเทศ กำกับ และติดตามผล ทั้งนี้ต้องมีการนิเทศ ติดตามผล และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมวิชาชีพครู มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ สัตตาดาวรรณ นัสดาเทพ (2557 : 40) ที่ได้กล่าวว่าต้องมีการติดตามดูแล การปฏิบัติการสอนของครูเพื่อสังเกตการณ์สอนของครูและให้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาต่อไป

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศให้ ผู้เรียนในชั้นเรียน สนใจในการเรียนการสอน โดยอาจมีการจัดสภาพแวดล้อมด้วยชั้นงานทางวิชาการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุพรรณรัตน์ สุดตรนชัยภัทร (2554 : 86) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นบทบาทที่สำคัญที่สุด ไม่เฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่มีความสำคัญกับครูผู้สอนด้วย ในการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรนั้น ต้องมีการร่วมกันประชุมวางแผน เพื่อเขียน
แผนงานการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินผลในด้านต่างๆ
ไว้อย่างชัดเจน ผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการ PLC หรือเทคนิค SWOT Analysis
โดยเน้นถึงการพัฒนางานวิชาการของผู้เรียนเป็นหลัก ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงจำเป็นต้องมี
อยู่ในตัวครูผู้สอนภายในชั้นเรียนด้วย ดังนั้น ผู้นำทางวิชาการจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่
กว้างไกล มีความคิดในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับ ชีรธร สุธีธร, สมชาย เทพแสง และสมบูรณ์
บุรศิริรักษ์ (2559 : 56) ที่กล่าวว่า การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูนั้น ควรส่งเสริม
พฤติกรรมของครูที่นักเรียนสามารถสังเกตเห็นและได้รับผลกระทบ ต่อ นักเรียนอย่าง
ชัดเจนก่อน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรม
และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการให้การนิเทศการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรมีการนิเทศและประเมินผลการสอนของครูในทางด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ
และต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรจัดให้ครูผลัดเปลี่ยนกันนิเทศการสอนระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อให้ครูได้นำ
ข้อคิดพลาตมาปรับปรุงพัฒนาการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- ชรินดา พิมพ์บุตร. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการให้บริการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารสหกรณ์ครูออมทรัพย์ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีรธร สุธีธร, สมชาย เทพแสง และสมบูรณ์ บุรศิริรักษ์. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูยุคใหม่. วารสารบริหารการศึกษามศว, 13(24), 54 – 61.
- ธงชัย คำปวง. (2561). การพัฒนาครูแบบองค์รวมโดยการเทียบเคียงสมรรถนะ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นจากฐานข้อมูล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภาดา เกตุสุวรรณ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. สืบค้นจากคลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นุสรา หันดา. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน กลุ่ม 4 กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. กรุงเทพมหานคร.
- นงลักษณ์ สีนสืบผล. (2552). การพัฒนานุคคละและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ :สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2552). ภาวะผู้นำผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัทเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส จำกัด.

มานะจิต วรสุข. (2562). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานแผนกศึกษาธิการและกีฬา นคร ไกสอนพมวิหาร
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล Thai
Digital Collection.

เขาวลัทธิ สุตะโคตร. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำของพนักงานเทศบาล : กรณี
สำนักงานเทศบาลเมืองมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล Thesis Database การค้นหา
วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บาลกีส ภาษา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรบปีนัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล
คลังปัญญาแห่งชายแดนใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

กัญญา ทอง เหลา. (2553). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการ
เสริมสร้างภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ลัดดาวรรณ นัดดาเทพ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
สังกัดเมืองพิทยา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
บูรพา. ชลบุรี.

วาสนา สารกรณ์. (2556). การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 24. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
สืบค้นจาก ฐานข้อมูล Thai Digital Collection.

- วาสนา มะณีเรือง และคณะ. (2559). รูปแบบการพัฒนาครูเก่งครูดีของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน *Model of Smart Teacher Development in Basic Education*. วารสาร
สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 4(2), สืบค้นจาก www.tci-thaijo.org.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). ผู้บริหาร โรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพผู้ความเป็นผู้บริหารที่
มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- ศราวุธ ทองอากาศ. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยะของ และตรวด. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. สืบค้นจาก ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์
อิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศรุตพงศ์ ภูวรัวรานนท์. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้
แบบผสมผสาน สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล คลังปัญญา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สกล คามบุญย์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
สืบค้นจาก ฐานข้อมูล Thai Digital Collection.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.
สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.tw-tutor.com>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แนวทางการบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการ
การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.moe.go.th>.
- สุพรรณรัตน์ สุดตชนชัยภัทร. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.

ศราวุธ ทองอากาศ. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยะของ และตราด*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.

Davis, G.A. & Thomas, M.A. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Boston: Allyn and Bacon.

Le Duc Quang. (2559). *รูปแบบการพัฒนาทางภาวะผู้นำวิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล Thesis Database การค้นหาวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.